

Anonimizirana različica

Prevod

C-339/20 – 1

Zadeva C-339/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

24. julij 2020

Predložitveno sodišče:

Cour de cassation (Francija)

Datum predložitvene odločbe:

1. april 2020

Vlagatelj kasacijske pritožbe:

VD

[...] (ni prevedeno)

FRANCOSKA REPUBLIKA

[...] (ni prevedeno)

SODBA COUR DE CASSATION, CHAMBRE CRIMINELLE (KASACIJSKO
SODIŠČE, KAZENSKI SENAT),

Z DNE 1. APRILA 2020

Oseba VD je vložila kasacijsko pritožbo zoper sodbo št. 10 chambre de l'instruction de la Cour d'appel de Paris, 2^e section (preiskovalni senat višjega sodišča v Parizu, 2. oddelek), z dne 20. decembra 2018, ki je v preiskavi zoper to osebo v zvezi s kaznivima dejanjema zlorabe notranje informacije in pranja denarja odločil o njenem predlogu za ugotovitev ničnosti procesnih aktov.

[...] (ni prevedeno) [...] (ni prevedeno) [*elementi postopka*]

Dejansko stanje in postopek

- 1 [...] (ni prevedeno) [*uvodni stavki*]
- 2 Z obtožnico z dne 22. maja 2014 se je začela preiskava v zvezi z ravnanji, opredeljenimi za kaznivi dejanji zlorabe notranje informacije in prikrivanja.
- 3 Ta preiskava je bila s prvo dopolnilno obtožnico z dne 14. novembra 2014 razširjena na kvalifikacije kaznivih dejanj zlorabe notranje informacije, sotorilstva pri teh kaznivih dejanjih in prikrivanja v zvezi z navedenimi kaznivimi dejanji. Po obvestilu, ki ga je 23. in 25. septembra 2015 poslal *secrétaire général de l’Autorité des marchés financiers* (generalni sekretar organa za finančne trge, AMF) skupaj z listinami iz preiskave tega neodvisnega javnega organa, ki med drugim vsebujejo osebne podatke v zvezi z uporabo telefonskih linij, je bila preiskava s tremi dopolnilnimi obtožnicami z dne 29. septembra in 22. decembra 2015 ter 23. novembra 2016 razširjena na vrednostne papirje družb CGG, Airgas in Air Liquide ali vse druge finančne instrumente, ki bi bili povezani z njimi, v okviru istih kvalifikacij ter kvalifikacij sotorilstva, jemanja in dajanja podkupnine ter pranja denarja.
- 4 Nato je bilo 22. decembra 2015 odrejeno razdruženje za dejanja v zvezi z vrednostnimi papirji družb CGG in Airgas ter nato 20. aprila 2017 samo za vrednostne papirje družbe CGG.
- 5 Oseba VD, ki je bila 10. marca 2017 v zvezi s temi vrednostnimi papirji obdolžena kaznivih dejanj zlorabe notranje informacije in pranja denarja, je 5. septembra 2017 vložila zahtevo za ugotovitev ničnosti, 19. oktobra 2018 pa vlogi za ugotovitev ničnosti procesnih aktov.

Prvi kasacijski razlog

- [...] (ni prevedeno)
- 6 [...] (ni prevedeno)
- 7 [...] (ni prevedeno)
- [...] (ni prevedeno)
- 8 [...] (ni prevedeno)
- 9 [...] (ni prevedeno) [*Kasacijski razlog, ki se nanaša na neustavnost člena L.465-1 code monétaire et financier (monetarni in finančni zakonik), ki ga je Cour de cassation (kasacijsko sodišče) razglasilo za brezpredmetnega*]

Drugi in tretji kasacijski razlog

[...] (ni prevedeno)

10 [...] (ni prevedeno)

11 [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) [...] (ni prevedeno)

12 [...] (ni prevedeno)

13 [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

14 [...] (ni prevedeno)

15 [...] (ni prevedeno) [...] (ni prevedeno) [*Kasacijska razloga, ki se nanašata na kršitev člena 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in nacionalnih določb, neobstoj obrazložitve in neobstoj pravne podlage v zvezi z neobstojem spisa prvotne preiskave, ki ju je Cour de cassation (kasacijsko sodišče) zavrnilo*]

Četrty kasacijski razlogPredstavitev kasacijskega razloga

16 Kasacijski razlog se nanaša na kršitev členov 6(1) in 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic, členov 7, 8, 11 in 52 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, člena 15(1) Direktive 2002/58/ES z dne 12. julija 2002, člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika, členov L.14 in R.10-13-1 code des postes et communications électroniques (zakonik o pošti in elektronskih komunikacijah), člena 112-4 code pénal (kazenski zakonik), uvodnih členov ter členov 591 in 593 istega zakonika ter na neobstoj obrazložitve in neobstoj pravne podlage.

17 Z njim se izpodbija sodba kritizira v delu, v katerem je pritožba razglašena za neutemeljeno in je odločeno, da ni treba ugotoviti ničnosti procesne listine ali procesnega akta, medtem ko:

„1. prvič, ker mora nacionalno sodišče, ker je Sodišče Evropske unije ugotovilo, da zakonska določba, ki se uporablja za spor, ni skladna z mednarodno pogodbo, odločiti v skladu z odločbo o ugotovitvi neskladnosti; in je Cour d'appel (višje sodišče) s tem, da je ugotovilo, da ‚določbe člena L.621-10 niso v nasprotju s členom 15(1) Direktive 2002/58/ES z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij‘, čeprav bi bilo moralo upoštevati neskladnost člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika, kršilo zgoraj navedene akte;

2. drugič, ker mora vsekakor vsaka sodba ali sodna odločba vsebovati razloge, ki utemeljujejo njegovo odločitev; ker je nezadostnost obrazložitve enaka neobstoju obrazložitve; ter ker je sodišče, ki je odločalo o zadevi, s tem, ko se je za zavrnitev zahteve za ugotovitev ničnosti, ki jo je vložila oseba VD, oprlo na sodbo Sodišča Evropske unije z dne 2. oktobra 2018, ne da bi pojasnilo, zakaj sodna praksa, ki jo je to sodišče citiralo in upoštevalo, izključuje uporabo odločbe o ugotovitvi neskladnosti člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika v obravnavani zadevi, to sodišče ni upoštevalo pomena in obsega zgoraj navedenih aktov.“

Odgovor Cour de cassation (kasacijsko sodišče)

- 18 Da bi sodišče zavrnilo ugovor neskladnosti člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika in člena L.34-1 zakonika o pošti in elektronskih komunikacijah z zahtevami iz Direktive 2002/58/ES z dne 12. julija 2002, razlagane v okviru sodne prakse SEU, to sodišče, potem ko je spomnilo na okoliščine, v katerih so bili zbrani osebni podatki, ki so se nanašali med drugim na osebo VD, poudarja, da člen L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika, s katerim se pooblaščenim uslužbencem upravnega organa, za katere velja poklicna skrivnost, pridržuje pooblastilo za pridobitev podatkov o povezavah uporabnikov, ni v nasprotju s členom 15(1) navedene direktive.
- 19 Sodišče poudarja, da enako velja za določbe člena L.34-1 zakonika o pošti in elektronskih komunikacijah zaradi omejitev, ki jih člen R.10-3(I) določa tako za podatke, ki jih morajo hraniti operaterji, kot za trajanje njihove hrambe.
- 20 Poudarja, da člen 23(1)(h) Uredbe (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga pristojnim organom omogoča, da zahtevajo, kolikor to dovoljuje nacionalno pravo, obstoječe zapise podatkov o telefonskem in podatkovnem prometu, ki jih ima telekomunikacijski operater, kadar obstaja utemeljen sum o kršitvi in kadar so lahko taki zapisi pomembni za preiskovanje kršitev iz točk (a) ali (b) člena 14 v zvezi s prepovedjo trgovati ali poskušati trgovati na podlagi notranjih informacij ali drugi osebi priporočati trgovanje z notranjimi informacijami ali drugo osebo napeljevati k trgovanju z notranjimi informacijami, ali člena 15 v zvezi s prepovedjo tržne manipulacije.
- 21 Sodišče na podlagi tega sklepa, da iz uporabe določb, skladnih z evropsko uredbo, ki je splošen evropski pravni akt, ki je v celoti zavezujoč in ki se v pravnem redu držav članic neposredno uporablja za vse pravne subjekte, ne more izhajati nobena ničnost.
- 22 Vlagatelj kasacijske pritožbe v predlogu za razveljavitev izpodbijane sodbe v bistvu trdi, da so bili podatki v nasprotju z zgoraj navedeno direktivo 2002/58/ES, kot jo razlaga SEU, zbrani na podlagi zgoraj navedenih aktov, ki urejajo splošno in neselektivno hrambo podatkov, in da določbe člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika v različici, ki izhaja iz zakona z dne 26. julija 2013, ne določajo nobene omejitve pravice preiskovalcev AMF, da se jim posredujejo hranjeni podatki.

- 23 Avocat général (državni tožilec) v zvezi s tem ugotavlja, da je treba SEU predložiti dve vprašanji, prvo v zvezi s skladnostjo pogojev za hrambo osebnih podatkov o povezavah s strani zasebnih operaterjev, drugo pa v zvezi s pogoji za dostop AMF do teh podatkov, ki je urejen v zgoraj navedenem členu L.621-10 v različici, ki se je takrat uporabljala, ob upoštevanju določb Uredbe (EU) št. 596/2014 z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga in obveznosti, ki iz njih izhajajo za države članice, to je uredbe, s katero je bila razveljavljena Direktiva 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji.
- 24 Vlagatelj kasacijske pritožbe v repliki odgovarja, da SEU ni treba predložiti vprašanja za predhodno odločanje, ker je to sodišče že jasno odločilo o pomenu Direktive 2002/58/ES z dne 12. julija 2002.
- 25 Za preučitev kasacijskega razloga je treba razlikovati med pravili za dostop do podatkov o povezavah in pravili o hrambi teh podatkov.

Dostop do podatkov o povezavah

- 26 Sodišče Evropske unije je v sodbi *Tele 2 Sverige* z dne 21. decembra 2016 (združeni zadevi C-203/15 in C-698/15) odločilo, da je treba člen 15(1) Direktive 2002/58 glede na člene 7, 8, 11 in 52(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da „nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki ureja varstvo in varnost podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, [...] in pri tem v okviru boja proti kriminalu navedenega dostopa ne pogojuje z nameni boja proti hudemu kriminalu, ne da bi določil, da mora nadzor nad navedenim dostopom predhodno opraviti sodišče ali neodvisni upravni organ, in ne da bi zahteval, da se zadevni podatki hranijo na ozemlju Unije“ (točka 125).
- 27 Conseil constitutionnel (ustavni svet) je z odločbo z dne 21. julija 2017 za neustaven razglasil prvi odstavek člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika z obrazložitvijo, da postopek dostopa AMF, kot je obstajal v času dejanskega stanja, ni skladen s pravico do spoštovanja zasebnega življenja, ki je zaščiten s členom 2 Deklaracije o pravicah človeka in državljana. Vendar je Conseil constitutionnel (ustavni svet) menil, da bi takojšnja razveljavitev spornih določb imela očitno pretirane posledice, zato je to razveljavitev odložil do 31. decembra 2018. Zakonodajalec je na podlagi te ugotovitve neustavnosti z zakonom št. 2018-898 z dne 23. oktobra 2018 vstavil nov člen L.621-10-2, s katerim je uvedel, da mora za vsak dostop preiskovalcev AMF do podatkov o povezavah drug neodvisen upravni organ, imenovan „kontrolor zahtev za dostop“ izdati predhodno dovoljenje.
- 28 Ob upoštevanju časovnega odloga učinkov odločbe Conseil constitutionnel (ustavni svet) je treba ugotoviti, da iz neustavnosti zakonodajnih določb, ki so se uporabljale v času dejanskega stanja, ni mogoče izpeljati nobene ničnosti. Nasprotno, čeprav je v skladu s členom L.621-1 monetarnega in finančnega zakonika tako v različici, ki se je uporabljala na datum spornih aktov, kot v

sedanji različici AMF „neodvisen javni organ“, možnost, ki so jo njegovi preiskovalci imeli, da podatke o povezavah pridobijo brez predhodnega nadzora s strani sodišča ali drugega neodvisnega upravnega organa, ni bila skladna z zahtevami iz členov 7, 8 in 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, kot jih razlaga SEU.

- 29 Edino vprašanje, ki se postavlja, se nanaša na možnost časovnega odloga posledic neskladnosti člena L.621-10 monetarnega in finančnega zakonika.

Hramba podatkov o povezavah

- 30 Sodišče Evropske unije je v sodbi *Tele 2 Sverige* z dne 21. decembra 2016 (združeni zadevi C-203/15 in C-698/15) odločilo, da je treba člen 15(1) Direktive 2002/58 glede na člene 7, 8, 11 in 52(1) Listine Evropske unije o človekovih pravicah razlagati tako, da „nasprotuje nacionalni ureditvi, ki z namenom boja proti kriminalu določa splošno in neselektivno hrambo vseh podatkov o prometu in podatkov o lokaciji vseh naročnikov in registriranih uporabnikov glede vseh elektronskih komunikacijskih sredstev“ (točka 112).
- 31 V obravnavani zadevi je do hranjenih podatkov dostopal AMF, ki je sumil, da gre za dejanja trgovanja z notranjimi informacijami in zlorabe trga, ki bi lahko bila kvalificirana kot več hudih kaznivih dejanj, in je za učinkovitost svoje preiskave moral navzkrižno primerjati različne podatke, hranjene v določenem časovnem obdobju, s čimer je lahko našel notranje informacije, izmenjane med več sogovorniki, kar je razkrilo obstoj nezakonitih praks na tem področju.
- 32 Te preiskave, ki jih je opravil AMF, so skladne z obveznostmi, ki so državam naložene z Direktivo 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga), to je, da morajo določiti en sam upravni organ, med katerega pristojnostmi, opredeljenimi v točki (d) člena 12(2), je „zahtevati obstoječe zapise telefonskih pogovorov in zapise podatkov o klicanih številkah ter prejetih klicih“.
- 33 Uredba (EU) št. 596/2014 z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, s katero je bila zgoraj navedena direktiva nadomeščena od 3. julija 2016, določa, kot je navedeno v opredelitvi njenega predmeta urejanja v členu 1, obstoj „skupn[ega] regulativn[ega] okvir[a] za trgovanje z notranjimi informacijami, njihovo protipravno razkritje in tržno manipulacijo [...], kot tudi ukrep[ov] za preprečitev zlorabe trga, da bi se zagotovila celovitost finančnih trgov v Uniji ter povečala zaščita vlagateljev in zaupanja v te trge“.
- 34 V členu 23(2)(g) in (h) ta uredba določa, da lahko pristojni organ zahteva obstoječe zapise telefonskih pogovorov, elektronskih sporočil ali zapise podatkov o telefonskem in podatkovnem prometu, ki jih imajo investicijska podjetja, kreditne institucije ali finančne institucije.
- 35 Poleg tega lahko zahteva, kolikor to dovoljuje nacionalno pravo, obstoječe zapise podatkov o telefonskem in podatkovnem prometu, ki jih ima telekomunikacijski

operater, kadar obstaja utemeljen sum o kršitvi in kadar so lahko taki zapisi pomembni za preiskovanje kršitev iz točk (a) ali (b) člena 14 v zvezi s trgovanjem z notranjimi informacijami in protipravnim razkritjem notranjih informacij ali člena 15 v zvezi s tržnimi manipulacijami.

- 36 V tem aktu je poudarjeno tudi (uvodna izjava 65), da so ti podatki o povezavah ključni in včasih edini dokazi pri odkrivanju in dokazovanju trgovanja z notranjimi informacijami in tržne manipulacije, ker je na njihovi podlagi mogoče ugotoviti identiteto osebe, odgovorne za razširjanje napačnih ali zavajajočih informacij, ali to, da so bile osebe v določenem trenutku v stiku in da med dvema ali več osebami obstaja povezava.
- 37 Ker je ugotovljeno, da izvajanje takih pooblastil lahko poseže v pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, stanovanja ter komunikacij, državam nalaga, da vzpostavijo primerne in učinkovite varnostne ukrepe proti zlorabam, tako da navedena pooblastila omejuje le na primere, v katerih je to potrebno za ustrezno preiskavo resnih primerov, za katere države nimajo enakovrednih načinov za učinkovito doseganje enakih rezultatov, iz česar izhaja, da je treba nekatere zlorabe trga, na katere se nanaša ta akt, šteti za hude kršitve (uvodna izjava 66).
- 38 V obravnavani zadevi so bile notranje informacije, ki bi lahko bile materialni element nezakonitih praks na trgu, v bistvu ustne in tajne.
- 39 Torej se postavlja vprašanje, kako mora biti člen 15(1) Direktive 2002/58 v povezavi s členi 7, 8 in 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah usklajen z zahtevami iz zgoraj navedenih določb Direktive 2003/6 in Uredbe št. 596/2014.
- 40 Zdi se, da za odgovor na tako vprašanje obstoječa sodna praksa ne ponuja pojasnil, potrebnih v tem novem pravnem in dejanskem okviru, tako da ni mogoče reči, da ni nobenega razumnega dvoma, kako je treba pravilno uporabiti pravo Unije. Zato je treba Sodišču postaviti vprašanje.
- 41 Če bi bil odgovor Sodišča tak, da bi moralo Cour de cassation (kasacijsko sodišče) ugotoviti, da francoska zakonodaja o hrambi podatkov o povezavah ni skladna s pravom Unije, je primerno postaviti vprašanje, ali bi se učinki te zakonodaje lahko začasno ohranili, da bi se preprečila pravna negotovost in omogočilo, da se predhodno zbrani in hranjeni podatki uporabijo za enega od ciljev te zakonodaje.
- 42 Tako je treba Sodišču Evropske unije postaviti naslednja vprašanja za predhodno odločanje, navedena v izreku.

IZ TEH RAZLOGOV Cour de cassation (kasacijsko sodišče):

[...] (ni prevedeno) [*zavrnitev drugega in tretjega kasacijskega razloga*]

[...] (ni prevedeno) [*ugotovitev, da je prvi kasacijski razlog brezpredmeten*]

POSTAVLJA Sodišču Evropske unije ta vprašanja:

1. Ali člen 12(2)(a) in (d) Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga) in člen 23(2)(g) in (h) Uredbe (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, s katerim je bil prvonavedeni člen nadomeščen od 3. julija 2016, v povezavi z uvodno izjavo 65 te uredbe ne zahtevata, da ima ob upoštevanju prikrite narave izmenjanih informacij in splošnosti javnosti, ki je lahko obdolžena, nacionalni zakonodajalec možnost, da operaterjem elektronskih komunikacij naloži začasno, vendar splošno hrambo podatkov o povezavah, da se upravnemu organu iz člena 11 Direktive in člena 22 Uredbe omogoči, da – kadar se v zvezi z nekaterimi osebami pojavijo razlogi za sum, da so bile vpletene v trgovanje z notranjimi informacijami ali tržno manipulacijo – od operaterja zahteva obstoječe zapise podatkov o prometu v primerih, v katerih obstajajo razlogi za sum, da se ti zapisi, povezani s predmetom preiskave, lahko izkažejo za upoštevne za dokaz resničnosti kršitve, zlasti ker omogočijo izsleditev stikov, ki so jih zadevne osebe navezale pred pojavom suma?

2. Če bi bil odgovor Sodišča tak, da bi moralo Cour de cassation (kasacijsko sodišče) ugotoviti, da francoska zakonodaja o hrambi podatkov o povezavah ni skladna s pravom Unije, ali bi se učinki te zakonodaje lahko začasno ohranili, da bi se preprečila pravna negotovost in bi se omogočilo, da se predhodno zbrani in hranjeni podatki uporabijo v enega od namenov te zakonodaje?

3. Ali nacionalno sodišče lahko začasno ohrani učinke zakonodaje, ki uslužbencem neodvisnega upravnega organa, pristojnega za opravljanje preiskav zlorab trga, omogočajo, da brez predhodnega nadzora s strani sodišča ali drugega neodvisnega upravnega organa pridobijo podatke o povezavah?

[...] (ni prevedeno) [*prekinitev odločanja o četrtem kasacijskem razlogu*]

[...] (ni prevedeno)